

únor | 2018

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

O NÁDHERNÝCH KONÍCH V NÁDHERNÉ KRAJINĚ

str. 05 až 07

Mokřady, zdraví krajiny

str. 03

Degradace půdy trvá

str. 04

**Průvodce nutričními
hodnotami**

str. 08

**Nenalet'te
při koupi jogurtů**

str. 12

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA:

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

v minulých týdnech jsem dvakrát jednal s eurokomisařem pro zemědělství a rozvoj venkova Philem Hoganem. Při každém setkání jsem důrazně odmítl povinné zastropování přímých plateb. Vysvětloval jsem komisaři, že toto povinné zastropování, při němž by velké podniky přišly o peníze z přímých plateb, může mít skutečně devastační dopad na naše zemědělství. Přišli bychom o pracovní místa a snížila by se soběstačnost. Samozřejmě si uvědomuji, že i malé podniky jsou důležité, a proto jsem připraven podpořit zavedení platby na první hektary. Doufám, že se eurokomisař Hogan osobně podívá na jednotlivé zemědělské podniky, aby poznal odlišnosti struktury českého zemědělství, kvůli kterým povinné zastropování odmítáme. Jsem rád, že moji nabídku na návštěvu těchto podniků přijal. V Bruselu jsem také zdůraznil nutnost zjednodušení budoucí Společné zemědělské politiky a snížení byrokracie. Měli bychom se poučit z předešlého období a do toho nového převzít jen to nejlepší. Naším úkolem je například zatraktivnit zemědělství pro mladou generaci. Mladí lidé musí v této velmi náročné a důležité lidské činnosti vidět budoucnost. Je třeba náš obor podpořit, ať už inovacemi a větším důrazem na výzkum, nebo udržením fungujících systémů, jako jsou platby SAPS, podpora citlivých komodit či podpora méně příznivých oblastí. I proto je nutné přestat zemědělce rozdělovat podle velikosti. Podporu si zaslouží každý dobrý a zodpovědný hospodář.

Jiří Milek
ministr zemědělství

OBSAH:

PŘÍRODA

MOKŘADY CHRÁNÍ PŘED SUCHEM

Mokřady pozitivně ovlivňují vodní režim v krajině. Zadržují mnohem více vody než například uměle vytvořené nádrže.

03

PŘÍRODA

KVALITA PŮDY JDE DOLŮ

Zemědělské půdy u nás stále ubývá. Zhoršuje se i její kvalita. Dalším škodám je potřeba zamezit.

04

ROZHOVOR

„STAROKLADRUBSKÁ LIMUZÍNA“

Jeden z nejstarších hřebčinů na světě a domov starokladrubského koně se uchází o zápis na seznam UNESCO. O národním klenotu jsme si povídali s ředitelem hřebčína Jiřím Machkem.

05

DOTACE

NAUČTE SE ROZUMĚT NUTRIČNÍM HODNOTÁM

Pokud chcete zhubnout nebo držíte dietu ze zdravotních důvodů, zjistěte si složení potravin a ověřte si informace, které kolují po internetu nebo v lifestyleových časopisech.

08

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE

Znevýhodněné oblasti dostanou miliardy, výrobky označené značkami KLASA nebo Regionální potravina byly loni téměř bez závad, potraviny různé kvality ve stejném obalu mají být nekalou praktikou, na jatkách se loni vyprodukovalo méně masa.

09

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

JOGURTY: VÍŠ, CO JÍŠ?

Jak vybrat kvalitní jogurt? S naším návodem už nebude žádná věda ho vybrat.

12

**ŠUMAVSKÉ
MOKŘADY JSOU
SCHOPNY ZADRŽET
STEJNOU KAPACITU
VODY JAKO
CELÁ VLTAVSKÁ
KASKÁDA.**

PŘÍRODA

MOKŘADY CHRÁNÍ PŘED SUCHEM

Bez vody by nebylo života, praví stará lidová moudrost. Jednou z důležitých zásobáren vody v krajině jsou mokřady, které na rozdíl od přehrad a nádrží nejsou na první pohled vidět. Pro boj se suchem je ale jejich funkce v krajině klíčová. Jsou i specifickým prostředím pro různé druhy rostlin a živočichů.

CO JE MOKŘAD?

Jednoduše řečeno jde o místa, která jsou podmáčená. Patří mezi ně vlhké louky, rašeliniště, bažiny, nivy vodních toků, tůň, podmáčené okraje rybníků apod. Na území ČR jich najdeme více než dva tisíce. A 14 z nich dokonce patří mezi celosvětově nejvýznamnější, například šumavská, krušnohorská a krkonošská rašeliniště, třeboňské rybníky, podzemní Punkva, rašeliniště Slavkovského lesa či jizerská rašeliniště Horní Jizera.

Už 47 let slaví 2. února mokřady svůj svátek. Na tento den připadá výročí Ramsarské úmluvy, která vznikla kvůli ochraně tohoto ekosystému.

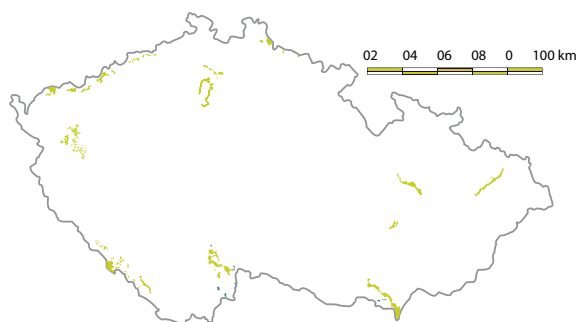
K ČEMU JSOU DOBRÉ?

Z hospodářského hlediska jde o jedno z nejhorších území, protože voda zde takzvaně odpočívá, vůbec neproudí. Podmáčenou půdu nelze nijak obhospodařovat. V krajině však má nezastupitelnou úlohu z jiných důvodů. Po deštých pralesích a korálových útesech jde o biotop s nejvyšší biologickou aktivitou. Vyskytují se v něm jak vodní, tak suchozemské druhy rostlin (orchideje, masožravé rostliny) a živočichů (vážky, obojživelníci, volavky, bekasiny). V období sucha efektivně zadržují vodu. Například šumavské mokřady jsou schopny zadržet stejnou kapacitu vody jako celá Vltavská kaskáda. Mokřady dále ovlivňují klima, a to ochlazením vzduchu odparem vody či pohlcují i nadbytečný oxid uhličitý z ovzduší.

REVITALIZACE ODVODNĚNÝCH PLOCH

V budoucnu můžeme předpokládat ještě extrémnější výkyvy počasí, než byla například sucha v minulých letech, a je třeba se na to dobře připravit. Proto se snažíme investovat hlavně do přirozeného zadržení vody v krajině. Největší část rozpočtu Programu rozvoje venkova 2014–2020 je určena na opatření přispívající k ochraně životního prostředí (zhruba 59 %). Státní pozemkový úřad v loňském roce realizoval opatření vedoucí k zadržování vody v krajině a protierozní opatření za více než 274 milionů korun. Na obnovu mokřadů jsou ještě určeny peníze z evropského Operačního programu Životní prostředí či programu Péče o krajinu nebo pro obnovu přirozených funkcí krajiny z Ministerstva životního prostředí.

**Mapa – Mokřady
mezinárodního významu
České republiky**

PŘÍRODA

KVALITA PŮDY JDE DOLŮ

Vlivem nešetrného hospodaření s půdou, výstavbou velkoskladů, nových silnic, továren nebo bytové zástavby přichází Česko ročně přibližně o 5 tisíc hektarů zemědělské půdy. Za týden zmizí 96 hektarů, za den plochy velké jako tři pražské „Václaváky“. Navíc se nadále zhoršuje i její kvalita.

V rámci šetření Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd bylo v letech 2016 a 2017 odebráno 170 kopaných půdních sond. Ty posloužily při hodnocení změny zemědělského půdního fondu za posledních 40 let. A o které změny půdních vlastností jde?

UTUŽENÍ PŮDY

Alarmující je zjištění celkového snížení objemové hmotnosti půdy, tedy i celkové pórovitosti půd. Zhoršení fyzikálních vlastností může mít souvislost s užíváním těžké zemědělské techniky.

EROZE PŮDY

Vodní eroze v Česku ohrožuje zhruba 60 procent všech polí, tedy více než čtvrtinu rozlohy země. Znatelné projevy jsou především na území jižní Moravy, kde byly zaznamenány změny půdní bonity až na úrovni půdního typu.

ZASTAVOVÁNÍ ÚZEMÍ

37 procent všech zaměřených původních sond bylo vlivem rozšiřujících se aglomerací měst a obcí z výběru vyřazeno.

PŮDNÍ SORPCE (VÁZÁNÍ ŽIVIN)

Snižuje se i úroveň sorpčního komplexu. Ta může do budoucna ovlivnit půdní úrodnost.

PŮDNÍ STRUKTURA

„Zdraví půdy“ může být ohroženo, a to z důvodu snížené kvality půdní organické hmoty, což úzce souvisí s projevy utužení půd.

PŮDNÍ REAKCE

Z výzkumu vyplývá mírné snížení pH půdy, což má za následek sice rychlejší výměnu živin, ale zároveň vyčerpává sorpční komplex – důsledek intenzifikace zemědělství.

ORGANICKÁ HMOTA

Stav celkové organické hmoty je v orniční vrstvě stabilní, mírný úbytek byl zaznamenán v podorníci. Celkový obsah organické hmoty ukazuje na zásobu zdrojů strukturálního uhlíku, neodráží však obsah humusu tolik potřebného k tvorbě stabilních, erozně odolných a vysoce produkčních půd.

Co může udělat zemědělec?

Pro udržení kvality půdy bude žádoucí, aby zemědělci střídali osevní postupy mělkého zpracování půdy s hloubkovým kypřením, dodávali kompost nebo statková hnojiva do půdy či zařadili do osevního postupu víceleté pícniny. Další agrotechnická doporučení i s ohledem na dopad klimatických změn si můžete přečíst [zde](#).

Kvůli šíření osvěty mezi zemědělci jsme vyvinuli řadu volně dostupných

[internetových aplikací](#), které jim mohou pomoci efektivně řešit erozi a další degradační faktory. V minulém roce jsme také pro zemědělce připravili dotační program názorných praktických ukázek. Na sedmi demonstračních farmách se konalo 47 akcí, kterých se zúčastnilo přibližně 3 500 zemědělců. Měli tak možnost si předat potřebné zkušenosti. V tomto roce budeme v projektu [Demonstračních farem](#) pokračovat, rozšíříme ho o témata integrované ochrany zemědělství a ekologického zemědělství.

ROZHOVOR

„STAROKLADRUBSKÁ LIMUZÍNA“

Na konci letošního ledna byly ve Francii předány nominační dokumenty k zápisu kladrubského hřebčína na seznam světového dědictví UNESCO. Kdy padne rozhodnutí? Co by se případným zápisem změnilo? Na kterých královských dvorech koně slouží? A jaká je jejich cena? Nejen na to jsme se ptali ředitele hřebčína Jiřího Machka.

Kladrubský hřebčín se uchází o zápis na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO? Kdy by podle vás mohlo být rozhodnuto?

Rozhodnuto o zápisu Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladruzech nad Labem na Seznam světového dědictví by mělo být během příštích dvou let. Pokud by vše šlo podle harmonogramu, o zápisu by rozhodoval Výbor pro světové dědictví na svém zasedání v roce 2019.

Co vše bylo potřeba pro žádost o zápis na Seznam UNESCO udělat, jak se na tom podílel náš rezort?

Prvně musel být nominovaný statek uveden na takzvaný národní indikativní seznam UNESCO. Tam je krajina hřebčína již od roku 2007. V letech 2010 až 2012 se zpracovával Management Plan. V roce 2015 byla prohlášena část krajinného

celku – území Kladrubského Polabí památkovou zónou krajinného typu. Od téhož roku pracuje Odborná pracovní skupina ministra zemědělství, která byla pověřena přípravami souvisejícími se zápisem. Dále byla podepsána Dohoda o obecných zásadách obnovy a dalšího rozvoje areálu Národního hřebčína Kladruhy nad Labem mezi Ministerstvem kultury, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí. Dne 9. června 2016 podepsali ministr zemědělství a ministr kultury Memorandum o zřízení Rady památky Kulturní krajina hřebčína v Kladruzech nad Labem. V uplynulých dvou letech, tedy 2016 a 2017, byly zpracovány dva významné dokumenty. Prvním je Komparativní studie, jejímž cílem bylo vymezení výjimečnosti a jedinečnosti krajiny hřebčína v mezinárodním srovnání s obdobnými hmotnými statky. Druhým dokumentem je heuristika pramenů a zdrojů o historii a vývoji komponované krajiny, architektury a nehmotného dědictví hřeb-

čina. Z obou dokumentů se vycházelo při přípravě toho oficiálního, jímž je nominační dokumentace. Ta má přesně specifikovanou strukturu, kterou tvoří devět základních kapitol a dílčí subkapitoly a povinné přílohy. V loňském roce se také díky převodu některých pozemků dosáhlo opět původní celistvosti pozemkové struktury císařského dvorního hřebčína jako jednoho z předpokladů pro nominaci. Ministerstvo zemědělství jakožto zřizovatel národního hřebčína měl v tomto případě dominantní roli, a to při všech výše uvedených krocích. Jako hřebčín umíme chovat koně, ale s touto problematikou jsme neměli žádné zkušenosti. Proto bylo nutné zajistit odborníky z oblasti historie, kultury a památkové péče, ochrany přírody a krajiny a zároveň intenzivně spolupracovat s dotčenými úřady, institucemi a místními samosprávami, z čehož vyplývaly i vysoké nároky na organizaci všech těchto aktivit.

Pokud se to podaří, budou Kladruby nad Labem na Seznamu jako první hřebčín na světě. Čím je tak unikátní?

Je to souhrn několika faktorů – historie, autenticita, integrita, nebo fakt, že stále slouží svému původnímu účelu. Oproti jiným obdobným areálům je naprosto originální celková kompozice krajiny. Společným výchozím bodem hlavních kompozičních os klasicistní části krajiny je hlavní vchod do stájového dvora v Kladrubech nad Labem, nikoliv zámek či kostel, jak je to tradiční jinde ve světě, byť jsou oba objekty bytostnou součástí kladrubského hřebčína. To, že je kompoziční ohnisko v bráně hlavní stáje hřebčína, je jasnou odpovědí na otázku, k jakému účelu si nechal císař přestavět zdejší oboru – ani k odpočinku, ani k reprezentaci, ale k chovu koní. Celá krajina hřebčína představuje ve světovém měřítku mimořádně komplexní svědectví o hipologické kultuře vyvíjející se v Evropě, pokud jde o chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní. Kromě předpokládaných luk a pastvin je součástí krajiny i jedinečný romantický krajinnáský park Mošnice. Ten je takovou perlou celé krajiny.

Co by se případným zápisem pro vás změnilo?

Zápis by byl samozřejmě vysokou poctou v oblasti péče o světové dědictví. Na druhou stranu by k nějaké radikální změně dojít nemělo. A to je vlastně dobře, protože skutečnost, zda se krajina hřebčína na seznam světového dědictví zapíše či nikoliv, by neměla mít žádný vliv na současné priority a cíle hřebčína. Dále by se

PŘÍPADNÝ ZÁPIS NA SEZNAM UNESCO BY JEŠTĚ ZVÝŠIL PRESTIŽ HŘEBČÍNA, BYL BY POTVRZENÍM SVĚTOVÝCH HODNOT.

tato památka měla prezentovat především jako hřebčín s unikátním chovem starokladrubských koní a jeho neopakovatelnou krajinou a jako výjimečná národní kulturní památka světového významu. Ale samozřejmě případný zápis by ještě zvýšil prestiž hřebčína, byl by potvrzením světových hodnot, z tohoto pohledu nejvyšším uznáním a významným přispěním k záruce, že hřebčín zůstane zachován ve své ryzí podobě pro další generace.

S velkou pravděpodobností by se zvýšil zájem turistů, což znamená i více peněz do rozpočtu. Může fungovat hřebčín na komerční bázi a vydělávat?

Zápisem se primárně neusiluje o navýšení počtu návštěvníků. Hřebčín samozřejmě

**CELKEM JE NA
SVĚTĚ KOLEM I 800
STAROKLADRUBSKÝCH
KONÍ. DRTIVÁ
VĚTŠINA SE CHOVÁ
V ČESKÉ REPUBLICE.**

Současná populace je rozdělena na 5 čistokrevných klasických kmenů a 3 čistokrevné neklasické kmeny. Historicky byli bělouši určeni především ke světským slavnostem a vraníci ke smutečním událostem či pro církevní hodnostáře. Z historie ale známe podle dobových vyobrazení případy, kdy byli pro pohřeb použiti i bělouši.

Koně z Kladrub nad Labem vozí královskou rodinu v Dánsku.

Kdo je jejich dalším významným majitelem?

Vedle Dánska slouží starokladrubští koně také v rámci Švédské královské jezedecké stráže. Tam na bělouších jezdí trumpetisti, tedy hudebníci, kteří jsou součástí tohoto jízdního oddílu. Zástupci obou skandinávských států jsou s našimi koňmi velmi spokojeni a plánují, že od nás koupí další.

Lze definovat typického zákazníka?

Starokladrubského koně si může koupit téměř kdokoli, protože kvalita, a tím i cena námi prodávaných koní, je různá. Můžeme uspokojit jak hobby jezdce, který hledá klidného koně za přijatelnou cenu, tak samozřejmě náročného zájemce o reprezentativní koně či o koně pro vrcholné soutěže spejzení.

Kolik kůň v průměru stojí?

Jako osobní auto, ten méně kvalitní kůň jako menší auto, ti nejlepší třeba i jako limuzína.

Kolik jich ročně prodáte?

Obecně bychom jich měli prodat tolik, kolik se nám narodí hříbat. Je to 50 až 80 koní ročně. Hřebčín není „nafukovací“. Ti nejlepší se po výkonnostních zkouškách zařadí do chovu, ostatní jsou určeni na prodej. Dvě třetiny se prodají českým zákazníkům, zbytek do zahraničí, a to především do německy mluvících zemí.

Jaké máte plány do budoucna?

Především pokračovat v postupné obnově jak celého areálu hřebčína v Kladrubech nad Labem, tak hřebčína ve Slatiňanech a výcvikového střediska v Heřmanově Městci. Cílem je vytvořit místo, které si uchovalo tradiční hodnoty. Důležitý je citlivý přístup k obnově historických budov a krajiny, kde chov a výcvik koní probíhá tradičním způsobem. Předpokladem je úcta k odkazu, který nám zde zanechali naši předkové.

generuje určité tržby, ale aby to stačilo na jeho provoz, celkovou údržbu tak rozsáhlého areálu a důstojnou prezentaci této památky, tak to v žádném případě. Z tohoto důvodu také došlo v roce 2010 ke změně právní formy ze státního podniku na státní příspěvkovou organizaci. Stranou jeho primární funkce, která je zaměřena na chov a výcvik koní, je hřebčín také muzeem, výzkumnou a vzdělávací institucí a turistickou destinací. V této kombinaci je organizací ze své podstaty neziskovou.

Kolik je v současnosti na světě starokladrubáků?

Celkem je na světě kolem 1 800 starokladrubských koní. Drtivou většinu chováme v České republice, z toho těch nejceněnějších 500 koní v našem národním hřebčíně. Jde o málopočetnou populaci koní, plemeno je z tohoto důvodu zařazeno do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství.

Obecně se dělí na dva typy: bílou variantu (bělouš) a černou (vraník). V čem se nejvíce liší?

Starokladrubský kůň se od konce 18. století chová ve dvou barevných variantách – bílé a vrané. Správně by se mezi sebou obě varianty měly lišit jen barvou, je to jedno plemeno. Určité rozdíly samozřejmě jsou, ale jsou spíše mezi otcovskými kmeny než generálně mezi bělouši a vraníky.

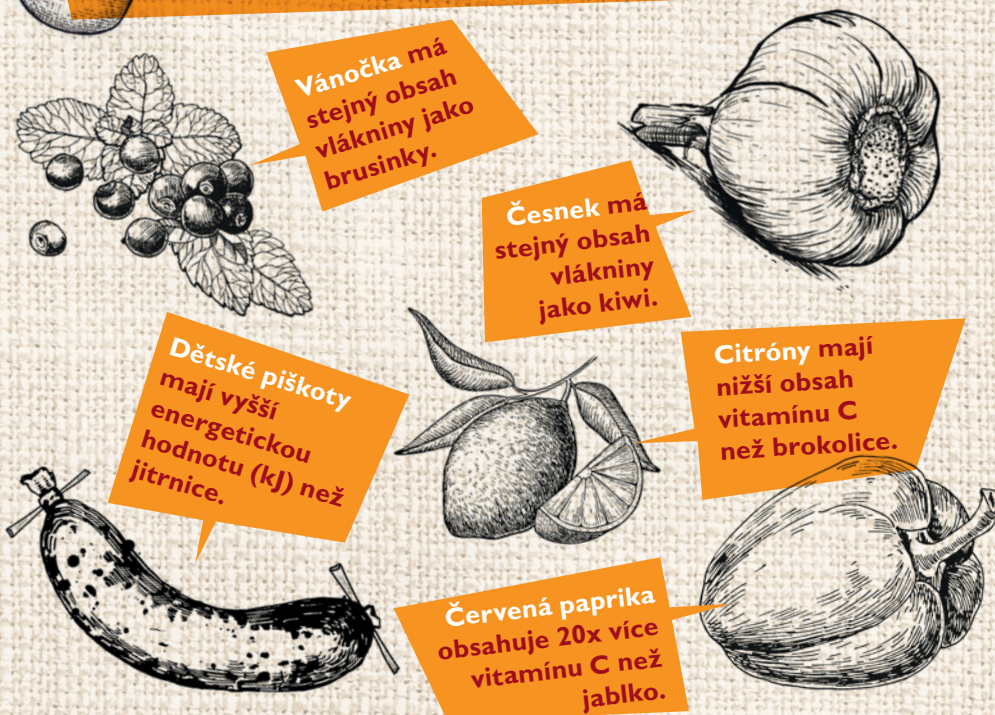

**MEZI POTRAVINY,
KTERÉ OBSAHUJÍ
NEJVÍCE
BETAKAROTENU,
PATŘÍ MRKEV,
PETRŽEL, ŠPENÁT,
MERUŇKY.**

SPOTŘEBITEL

NAUČTE SE ROZUMĚT NUTRIČNÍM HODNOTÁM

Chcete si uvařit svůj oblíbený pokrm, ale neznáte jeho nutriční hodnoty? Nevadí. V Databázi složení potravin ČR najdete výživové složení k více než 500 výrobkům a potravinám.

Aplikaci spravuje Ústav zemědělské ekonomiky a informací v Praze ve spolupráci s celoevropskou sítí pro informační zdroje o potravinách EuroFIR (European Food Information Resource).

Databázi lze procházet podle názvu, abecedy, nutrientu nebo komoditní skupiny. Případně je možné použít vyhledávač.

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE: VYSOKÉ POKUTY PRO DVOJÍ KVALITU POTRAVIN, PLOCHY ZELENINY VZROSTLY

Měsíc rychle utekl a je tu tradiční přehled zemědělských a potravinářských zpráv. Projděte si náš výběr...

DVOJÍ KVALITA POTRAVIN JAKO NEKALÁ PRAKTIKA

Na dvojí kvalitu potravin v různých zemích EU si zákazníci stěžují už dlouho. Po loňských testech potravin, které pro nás vypracovala Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, jsme toto téma dostali i na zasedání nejvyšších představitelů Evropské unie. A ti nyní hrozí výrobcům vysokými pokutami. Eurokomisařka Věra Jourová navrhuje, aby různá kvalita potravin v podobných obalech byla vnímána jako nekalá obchodní praktika. Poté už by nebylo možné, aby například masný výrobek pro Německo byl z masa, ale pro Česko jen ze separátu.

KLID PRO ZVĚŘ

V novele mysliveckého zákona bychom se chtěli do budoucna věnovat klidovým zónám v přírodě, kam by v určitých částech dne nesměli turisté. V současnosti je volný pohyb tak silný, že likviduje poslední pozůstatky vzácných živočišných druhů. Zvířata tak nemají klid na to vyvádět svá mláďata. Podobný předpis platí třeba již v Rakousku.

ZÁVADNÁ JABLKA Z POLSKA

Na český trh se opět dostala jablka, která obsahovala zakázaný pesticid. Jde o přítomnost pesticidu propargit v šarži jablek červených Gloster. Inspektoři vzorek odebrali v olomouckém Makru. Je to již třetí obdobný případ v poslední době. Inspektoři objevili jablka s přemírou pesticidů koncem listopadu a na začátku ledna. I tehdy byla jablka z Polska, šlo ale o jiné odrůdy.

ODMĚNA ZA ZASTŘELENÉHO DIVOČÁKA

V reakci na rozšíření afrického moru prasat mimo území ohraničené pachovými a elektrickými ohradníky jsme upravili některá z dříve přijatých opatření. Od 19. ledna dostávají lovci v zamořené oblasti, kterou je nyní celý okres Zlín, za každý ulovený kus s hmotností do 50 kg 4 000 Kč, za kus nad 50 kg pak 8 000 Kč, v zóně intenzivního odlovu se zástřelné zvýšilo na 2 000 Kč za každé ulovené divoké prase. V platnosti zůstává i kompenzace pro uživatele honiteb za likvidaci prasat v asanačním podniku, a to ve výši 1 000 Kč za sele, 2 000 Kč za lončáka a 3 200 Kč za dospělého kus ulovený v zamořené oblasti. Zvýšilo se také nálezné za uhynulá divoká prasata – v zamořené oblasti je nyní ve výši 5 000 Kč, v zóně intenzivního odlovu 3 000 Kč a ve zbytku republiky 2 000 Kč.

VÍCE OVOCNÝCH STROMŮ NA MORAVĚ

Jihomoravský kraj se snaží obnovit ovocnářskou tradici. Na území 27 obcí na jaře vysadí ovocné stromy. Přibližně tisíc stromů bylo zasazeno již loni na podzim.

VELKÉ FARMY NESMĚJÍ BÝT DISKRIMINOVÁNY

Ministr zemědělství Jiří Milek na konci ledna jednal s eurokomisařem pro zemědělství a rozvoj venkova Philem Hoganem. Postavil se za české zemědělce, když odmítl povinné zastupování přímých plateb. Prioritou ministra je, aby zemědělci v celé EU měli rovné podmínky. Pravidla nesmí nikoho diskriminovat a musí zohledňovat specifika zemědělského sektoru v jednotlivých členských státech.

VÍCE ZELENINY

Pěstitelé v Česku osázeli loni zeleninou 10 905 hektarů, což proti roku 2010 představuje zvýšení o 2 tisíce hektarů.

STIPENDIUM PRO LESNICKÉ UČNĚ

Státní podnik Lesy České republiky chce pomoci řešit nedostatek pracovních sil v lesnictví prostřednictvím prospěchových stipendií žákům lesnických učilišť. Program běží od února a pro letošní rok jsou na něj vyčleněny přes 2 miliony korun. Výše nákladů podniku na stipendium se může v dalších letech měnit. Záležet bude na počtu žáků, kteří je získají.

SILNÁ POPTÁVKA PO BUDVARU

Největší produkce v historii, největší objem exportu. Národní podnik Budějovický Budvar trhá rekordy. Pivovar je však na horní hranici výrobní kapacity, není

už schopen uspokojovat další poptávky. Letos proto investuje kolem 600 milionů korun na zprovoznění nového logistického centra, dokončení stavby ležáckých sklepů či zvýšení stáčírny plechovek.

DOBŘE A KVALITNÍ...

Potraviny oceněné značkou KLASA a Regionální potravina byly loni skoro bez vady. Pouze ve třech případech inspektoři zjistili drobné nedostatky ve značení. Z hlediska zjištění Státní zemědělské a potravinářské inspekce jde o jednu z nejméně problematických kategorií potravin, u těch ostatních inspektoři zjišťují až řádově vyšší podíly nevyhovujících vzorků.

S KALKULAČKOU NA VLÁHU

Ve spolupráci s Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy jsme připravili novou interaktivní aplikaci Kalkulačka vláhové potřeby. Ta umožní určit vláhovou potřebu a závlahové množství zemědělských plodin. Velikost závlahového množství závisí nejen na vláhové potřebě plodiny a na využitelných srážkách ve vegetačním období, ale zásadní vliv má i zásoba vody v půdě na začátku vegetačního období, množství vztlínání podzemní vody a využitelnost závlahové vody. Aplikace Kalkulačka vláhové potřeby je dostupná na adrese: <https://vlaha.vumop.cz/>

PTÁK ROKU 2018

Sýček obecný patří mezi velmi ohrožené druhy. V Česku už jich žije pouze 100 až 300 párů. Aby na osud této drobné sovy Česká ornitologická společnost upozornila, vyhlásila ji ptákem roku.

MILIARDY PRO ZNEVÝHODNĚNÉ OBLASTI

Do takzvaných méně příznivých, například horských, oblastí, ve kterých hospodaří zemědělci, půjde více peněz. Zatímco loni dosáhla podpora přibližně 2,4 miliardy korun, letos to bude více než 4 miliardy korun. Díky novému vymezení méně příznivých oblastí, které jsme s Evropskou komisí dojednali s dalšími resortními organizacemi, se také rozšíří jejich celková výměra.

PODPOŘTE ČESKÝ OŘEŠÁK

Ořešák černý z Kvasic na Kroměřížsku loni zvítězil v české anketě Strom roku, získal přes 10 tisíc hlasů. Nyní se tento 230 let starý strom účastní klání o Evropský strom roku, ve kterém mu konkuruje 12 dalších kandidátů. Dejte mu hlas do konce února v internetovém hlasování na www.evropskystromroku.cz

NOVÍ ZEMĚDĚLSTÍ DIPLOMATÉ

Česká republika vyslala již dva ze tří nových agrárních diplomatů do jejich působišť, a to do Libanonu a USA. Na místo v Tokiu se výběrové řízení opakuje. Zároveň se připravují výběrová řízení na obsazení míst v Íránu a v Mexiku s akreditací i pro Kubu. Již téměř dva roky působí diplomaté v Rusku, Číně, Srbsku a Saúdské Arábii. Jejich úkolem je aktivně pomáhat našim zemědělským a potravinářským producentům a obchodníkům hledat exportní příležitosti.

LEPŠÍ PŘÍPRAVA NOVÝCH STAVEB NA DRÁŽNÍ INFRASTRUKTUŘE

Státní pozemkový úřad a Správa železniční dopravní cesty podepsaly dohodu o spolupráci. Ta pomůže zlepšit přípravy nových drážních staveb i řešení převodů pozemků s ochranou zemědělského půdního fondu nabytých pro výstavbu dopravní infrastruktury.

MÉNĚ MASA

Celková výroba masa na jatkách v Česku loni klesla o 2,5 procenta na 437 835 tun. Především se to týká vepřového, které představuje téměř polovinu produkce. Důvodem je zvýšený dovoz masa, zatímco u vývozní položky je hodnota prakticky stagnující. Stoupla naopak produkce drůbežího, ale také skopového a koziho masa. Vyplývá to z údajů Českého statistického úřadu.

SBĚR ŠÍŠEK PRO OBNOVY LESŮ

Sběrači šíšek na přelomu ledna a února vyrazili do jehličnatých lesů státního podniku Lesy České republiky. Semena ze šíšek smrků, modřínů a borovic skončí v bance osiva. Později z nich v lesních školkách dají základ kvalitním sazenicím a novému lesu.

VINAŘSTVÍM ROKU...

... je vinařství Víno J. Stávek z Němčiček. Vyhrálo i v kategorii malých vinařství. V kategorii střední vinařství uspělo Vinařství Trpělka a Oulehla a mezi velkými firmami Château Valtice – Vinné sklepy Valtice. Soutěž pořádá Svaz vinařů ČR.

APEL EFSA

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) vyzval Evropskou komisi a národní státy k většímu investování do výzkumu v oblasti bezpečnosti potravin. Mělo by to být například prostřednictvím vytváření strategických partnerství, jako jsou společné evropské programy či výzkumná konsorcia.

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

JOGURTY: VÍŠ, CO JÍŠ?

Pravidelná konzumace jogurtů a mléčných kysaných výrobků má blahodárné účinky na zdraví. Snižuje kardiovaskulární onemocnění a osteoporózy, pomáhá posilovat imunitu organismu či snižovat hladinu cholesterolu. Jenže na českém trhu je velké množství jogurtů. Jak vybrat ten správný kelímek? Poradíme vám.

» Při výrobě **neochucených (bílých) jogurtů** mohou být použity pouze složky pocházející z mléka. Nesmí být přidány žádné přídavné látky (za přídavné látky se nepovažují monosacharidy, disacharidy, oligosacharidy, jedlá želatina, bílkovinné hydrolyzáty, škrob modifikovaný působením kyselin nebo louhů).

» U **ochucených jogurtů** je nutné vždy uvést podíl ovocné složky (např. jahody). Pokud je obal označen slovy „s příchutí...“, je ovocná složka nahrazena aromatem.

» Na etiketě můžete nalézt **další údaje** jako např. cena, cena za jednotku, označení typu obalu a také čárový kód, který je pouze dobrovolným údajem.

Informace o **složení** se uvazuje slovem „Složení“, za kterým následují složky seřazené sestupně podle hmotnosti stanovené v okamžiku jejich použití při výrobě potraviny.

Pokud je na obalu **slovně, obrazově nebo graficky znázorněna** některá složka potraviny (např. jahoda), pak se uvede ve složení její % zastoupení v potravine. Pokud je zdůrazněná složka součástí jiné složky, uvede se také její % obsah, aby bylo možné zjistit skutečné množství složky v potravine.

Alergeny složky jsou ve složení zvýrazněny, aby byly jasně odlišeny od ostatních složek.

Podmínky skladování se uvádějí v případě, že tak přímo stanoví právní předpis nebo to vyžaduje charakter potraviny.

Pro jednoznačnou identifikaci povahy potraviny musí být na obalu označen **zákonný název**. Tím se rozumí název, který je definovaný právním předpisem.

U **mléčných výrobků**, při jejichž výrobě bylo použito pouze mléko, jednotlivé složky mléka, kultury mléčného kysání, syřidlo a sůl nezbytná k jejich přípravě, a považují se tak za jednosložkovou potravinu, se složení uvádět nemusí.

Identifikační značka je informací o schváleném podniku, ve kterém došlo k poslední hygienicky podstatné manipulaci s potravinou, nikoli informací o zemi původu.

Výživové údaje na 100 g:	
Energie	3,5 kJ / 101 kcal
Tuky	3,5 g
z toho nasycené	1,8 g
mastné kyseliny	14,8 g
Sacharidy	13,8 g
z toho cukry	3,5 g
Bílkoviny	6,4 g
Sůl	

Údaj o množství se u jogurtů uvádí se u jogurtů uvádí v gramech nebo kilogramech.

Datum použitelnosti se uvádí u potravin, které snadno podléhají zkáze. Po uplynutí data použitelnosti se potravina nepovažuje za bezpečnou a nesmí být prodávána.

Od prosince 2016 se musí uvádět na etiketě výrobku **výživové údaje**. Od této povinnosti je osvobozeno např. čerstvé maso, ovoce, zelenina, nebalené potraviny, pokrm, výrobky od malých výrobců apod. Údaj o **obsahu tuku** slouží také jako informace o klasifikaci mléčných výrobků.